ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުން

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/352
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް: އިސްމާޢީލް ރަޝީދު، ޖޯން / ގއ. ވިލިނގިލި
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޖިނާއީ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ނިންމި ތާރީޚު: 25 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1445 / 10 އޮކްޓޯބަރު 2023

ހައިކޯޓަށް މި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 13 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1441
18 ނޮވެމްބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 490/Cr-C/2018
- **ނިންމި ތަން:** ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ޖިނާއީ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 15 ޖުލައި 2018
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 02 އޮގަސްޓް 2021

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
ހާޒިރު ފަރާތް: ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަޙްމަދު ނަޝީދު
ސީނިއަރ ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އާއިޝަތު މުޙައްމަދު
ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އިބްރާހީމް ނާސިރު

އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތް
އިބްރާހީމް ޝަރީފު / ޗާން، ގއ. ވިލިނގިލި
ހާޒިރު ފަރާތް: އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު / ޗާޑިލީ، މ. [illegible]

[illegible]- ޖިނާއީ- ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)- ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑިޝަރީގެ ޤާނޫނު

43 ވަނަ މާއްދާ- ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު:

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު:

1. ގއ. ވިލިނގިލި، ޗޭން، އިސްލާމް ރަޝީދު (ދިވެހި ރައްޔިތެއްގެ އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު ނަންބަރު: A313935) (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް" ނުވަތަ އިސްލާމް ރަޝީދު) 12 ޖޫން 2017 ދުވަހުގެ 23:13 [illegible]، [illegible]، [illegible]، މުޙައްމަދު ފާއިޒުގެ ޑެބިޓްކާޑު އިސްލާމިކް ބޭންކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޑެބިޓްކާޑު އިސްލާމިކް ބޭންކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެކައުންޓުން [illegible] ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7730000110960 އެކައުންޓުން އިސްލާމިކް ބޭންކުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7712474110101 އެކައުންޓަށް -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ޓްރާންސްފަރ ކޮށްފައިވާތީ އާއި، ހަމަ އެދުވަހުގެ 23:16 [illegible]، [illegible] އޭޓީއެމްއިން -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) މުޙައްމަދު ފާއިޒުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7730-000110-960 އެކައުންޓުން ނަގައި، އެ އޭޓީއެމް ހުންނަ އިމާރާތުގައި އިސްލާމިކް ބޭންކުގެ [illegible] ކޮށްފައިވާތީ އާއި، 13 ޖޫން 2017 ދުވަހުގެ 00:42 ގައި [illegible] އޭޓީއެމްއިން -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) މުޙައްމަދު ފާއިޒުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7730-000110-960 އެކައުންޓުން، އޭޓީއެމް ހުންނަ އިމާރާތުގެ [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ފާއިޒު އިސްލާމިކް ބޭންކުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ކަމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި 3 ވަނަ ނަންބަރަށް [illegible] އެ ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ [illegible]

އިސްޙާޤް ރަޝީދުގެ މައްޗަށް ޖެހުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން (މީގެ ފަހުން "ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް" ނުވަތަ "ދައުލަތް") ކޮށްފައިވެއެވެ.[1] މި މައްސަލަ ބަލާފައިވަނީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ.

2. މިގޮތުން މި ޝަރުޢީ ޤަޟިއްޔާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވާގޮތުގައި ދެކި ރިޢާޔަތްކޮށްދިނުމަށް، ދައުލަތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވަނީ އިސްޙާޤް ރަޝީދުގެ މައްސަލައެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމިގޮތް:

3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި އުފުލި ދައުވާގައި ބުނެފައިވަނީ،

> "ދެންނެވުން، ދައުލަތުން ގއ. ވިލިނގިލި / ޖޯން އިސްޙާޤް ރަޝީދުގެ މައްޗަށް ކަލޭ ޖެހުމުގެ ކުށުގެ މި ދައުލަތް ސަރަޙައްދުގައި ޝަރީޢަތުގެ، އިސްޙާޤް ރަޝީދު، 12 ޖޫން 2017 ދުވަހުގެ 23:13 ހާއިރުކަންހާއިރު، އއ. އޭޓީއެމް ފޮނިދޫގެ ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިސްޙާޤް ރަޝީދުގެ ބޭނުމުގައި ފުރިހަމަ ފަރާތުން ކާޑު ހިފެހެއްޓި ސައިކަލް ނަގާފައި އޮތް ކާޑު ބޭނުންކޮށް އިސްޙާޤް ރަޝީދުގެ ޑެބިޓްކާޑު ފަރާތުން ވަކިން ބޭނުންކުރުމުގެ ދަޢުވާ އިސްޙާޤް ރަޝީދުގެ ފަރާތުން ބޭނުންކުރާކަށް ހުއްދަ ނެތި، ފުރިހަމަ ފަރާތުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7730000110960 އެކައުންޓުން އިސްޙާޤް ރަޝީދުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7712474110101 އެކައުންޓަށް -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ޓްރާންސްފަރ ކޮށްފައިވާއިރު، އަދި ހަމަ އެދުވަހުގެ 23:16 ހާއިރުކަންހާއިރު، ސްކޫލްމަގު ގޮތުން ނެގުމުގެ -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ފުރިހަމަ ފަރާތުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7730-000110-960 އެކައުންޓުން ނަގައި، އަދި ހަމަ ހުށަހަޅާ އިއްޔެގެ ނަމުގައި އިސްޙާޤް ރަޝީދު ބޭނުންކުރާކަށް ހުއްދަ ނެތި، 13 ޖޫން 2017 ދުވަހުގެ 00:42 ގައި ސްކޫލްމަގު ގޮތުން ނެގުމުގެ -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ފުރިހަމަ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7730-000110-960 އެކައުންޓުން ނަގައި، އަދި ހަމަ

---

[1] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ "ޤަޟިއްޔާ ނިމުނުކަމުގެ ނިޔާ"ގެ ދަޢުވާގެ ކުރުހަ

ހުންނަ އިރުޝާދުގެ ބޭރުގައި ހުރެގެން މުޅިއެއްކޮށް ފުރިހަމަ އިސްލާމް ދަރުމައިގެ ބަޔާންކުރެވުނު އެޅުމުއްދަތު ބަލާ ބަޔާންކޮށް، ސަރުކާރު ހުށަހަޅަންވާނެކަމުން ޢަދު ދައުލަތުން ކުރީ މި ދައުވާއަށް އިސްލާމް ދަރުމައިން ނުކުތާކުރަމުންދާ ތަފާސީލްތަކެއް، މި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ބަޔާންތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ މިންވަރަށް އެދުނަމަ ކުރެވޭ ކުރިއަށް އެބަހީގެ މިންވަރުއާގެ ސަބަބުތަކުން ސަރުކާރުން ސާބިތުވާ މިންވަރަށް ކޮށް ހިސާބު ފިޔަވައިދޭ ގޮ. ތިރިޔަ/ ކޮށް އިސްލާމް ދަރުމައިގެ މައްސަލަ ކުރީ ޤާނޫނުގެ ކުރީގެ މިފަދަ ސާބިތުކުރުމަކީ ސާބިތުނުވާކަމަށް ބުނެފައިވާކަމުން މިގޮތަށް ނިންމައިފިއެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 ގެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ 01 (އެކެއް) ނުކުތާއެވެ. އެއީ އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ހުށަހެޅުނު ހުކުމުގެ ދައުލަތުގެ ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިންގެ ބަޔާންތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ކުށެއް ކަމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެވެ. މިގޮތުން، މި ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރުމުގައި ދައުލަތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

4.1 މި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހެކިންގެ ތެރޭގައި، އއ.އުކުޅަސް، ފެންފިޔާޒުގެ، މުޙައްމަދު ފާރޫޤު އާއި، ސ.ހިތަދޫ، ސޯން، އަލީ ޝަރީފް އާއި، ގ.ފިނިހިރި، އަޙްމަދު ފަޟީލް ފާރިސާއި މުޙައްމަދު ފާރޫޤު އިސްމާޢީލް ރަޝީދު މޮހަމެދް ޒުހާ ކޮންސްޓަބަލް އެސިސްޓެންޓް ކަސްޓަމްސް ޕޮލިސް އޮފިސަރު ދަ ސައިންސް ސަރޖަންޓް ޝަހީމާއި، ކަސްޓަމްސް ކެއަރޓޭކަރ އަޙްމަދު ފާރިޝް ނަހާރު އިސްމާޢީލް ސިކިއުރިޓީ އޮފިސަރުއާއި، ކޮމާންޑަރު ޗީފް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު F1(a)/VIAR/2018/51 ވީއައިއޭ އެންޑް އިމިގްރޭޝަން ޑިއުޓީގައި ކަސްޓަމްސް ޑިޕާޓްމަންޓް ޗީފް ސަރވިސް އޮފިސަރު މުޙައްމަދު (ސަރ 3138) އާއި މުޙައްމަދު ފާރޫޤު ނަމުގައި ބޭނުން

އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 960-000110-7730 އެކައުންޓްގެ ސްޓޭޓްމަންޓްއާއި،
އިސްމާޢީލް ރަޝީދުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7712-474110-
101 އެކައުންޓްގެ ސްޓޭޓްމަންޓް ހުށަހެޅިކަމަށެވެ.

4.2 މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ބިޔާނާ ހެކިތަކަށް ބަލާއިރު، މުޙައްމަދު ޒާހިދާ އިސްމާޢީލް ރަޝީދު މޮބައިލް ފޯން ބޭންކިންގުން އެސްއެމްއެސް މެސެޖުތަކުން ބަދަލުވާ މުޢާމަލާތްތަކާ ގުޅޭ ސްކްރީން ޝޮޓްތަކުގެ ކޮޕީއަށް ބެލުމުން ސައިކަލް ހިފަހައްޓާކަމަށް ބުނާ އިސްމާޢީލް ރަޝީދު، މުޙައްމަދު ޒާހިދު ހަރަކާތްތެރިވާ ވީޑިއޯތަކާއި، ސައިކަލު ފިޔުން ވަސްފުގެން މުޙައްމަދު ޒާހިދާއި، އިސްމާޢީލް ރަޝީދުގެ ދުރުދުގައި ވާހަކަ ވާހަކަދައްކާކަން ސާބިތު އެނގެން އޮންނަކަމާއި، ސީޑީއެމް އޭޓީއެމް މެޝިނެއް ހުންނަ އިމާރާތުގެ ސީސީޓީވީ ފޫޓޭޖް ބެލުމުން 12 ޖޫން 2017 ދުވަހުގެ ރޭގަނޑުގެ ވަގުތެއްގައި މުޙައްމަދު ޒާހިދާއި އިސްމާޢީލް ރަޝީދު، އެ އޭޓީއެމް މެޝިނުން ނަގާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މި ވީޑިއޯ ފުޓޭޖް ދުގެ ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު F1(a)/VIAR/2018/51 ވީޑިއޯ އެންޑް އިމޭޖް އެނަލިސިސް ރިޕޯޓުން އެކަން އިތުރަށް ކަށަވަރުވެގެންދާކަމަށެވެ.

4.3 މުޙައްމަދު ޒާހިދުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7730-000110-960 އެކައުންޓްގެ ސްޓޭޓްމަންޓަށް ބެލުމުން 12 ޖޫން 2017 ދުވަހު މުޙައްމަދު ޒާހިދު، އިސްމާޢީލް ރަޝީދުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7712-474110-101 އެކައުންޓަށް 10,000/-ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ޓްރާންސްފަރކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އަދި އެދުވަހުގެ 23:16 އަށްޖެހިއިރު، ސީޑީއެމް އޭޓީއެމްއިން 10,000/-ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ނަގާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، 13 ޖޫން 2017 ދުވަހުގެ 00:42 ގައި ސީޑީއެމް އޭޓީއެމްއިން 10,000/-ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ނަގާފައިވާކަން އެނގެން

އޮންނަކަމަށާއި، މި ހެއްކަށް ބަލާއިރު މައްސަލައިގައި ޖެހުނުގެ ސިޔާސަތަށްފައިވާ މުޅިއެކަމަކު ފާހަގަ ކުރި ބޮޑުތަކެއް ސަރުކާރުން އިޖުރާއަތު ކަނޑައަޅާފައިވާކަމެވެ.

4.4 އިސްލާމް ރަޝީދުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 101-474110-7712 އެކައުންޓުގެ ސްޓޭޓްމަންޓުން މުޙައްމަދު ރުޝާދުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 960-000110-7730 އެކައުންޓަށް 12 ޖޫން 2017 ދުވަހު -/10,000ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) އިސްލާމް ރަޝީދުގެ އެކައުންޓަށް ޖަމާކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމަށެވެ.

4.5 މައްސަލަ ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިން ސަޢީދާގެ މަޖިލީހުގައި ހެކިބަސް ދެމުން ބުނެފައިވަނީ މުޙައްމަދު ރުޝާދު ސަލީމްގެ ގެޔަށް ވަދެ ފޮރުވާ ދައްކަވަން، ހެކިންގެ ބަޔާނުގައި އިސްލާމް ރަޝީދު އަމިއްލައަށް އެއްވެސް ކަމެއް ނުކޮށް އޭނާ މިގޮތަށް އިސްލާމްގެ ބޭންކުގައި އޮތް އެކައުންޓުން ފައިސާ ނަގާ ބޭނުންކުރި ސަރުކާރު ޤަބޫލުކުރަނީ ނުވަތަ ކުށްކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެފައިވާކަމާއި، އަދި އިސްލާމް ރަޝީދު މިފަދަ ގޮތުން ސަރުކާރު ނުގަތުމަށް އިސްލާމް ރަޝީދާ މުޙައްމަދު ރުޝާދު ވަކިން ހެޔޮގޮތުގައި ކޮށްފައިވާކަމާއި ނަގާފައި ސަރުކާރު ޚިޔާނާތްތެރިވުމުން އެކަމަށް ނުވަތަ ގެން މުޙައްމަދު ރުޝާދު އެކަމަށްވެސް އިސްލާމް ރަޝީދުގެ ގޮތުގައި، މުޙައްމަދުގެ ބަސްދީފައި، ވަކިކަމަށްފައިވާކަން ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ހެކިބަހުން އެނގެން އޮންނަކަމަށެވެ. ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކި ނަގާފައިވާ ސަބަބު ކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ދަށުގައި އިސްލާމް ރަޝީދުގެ ފައިސާ އެއްބަސް ހެއްކަށް ހުށަހެޅުއްވުމަށް ކަމަށެވެ.

4.6 މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން އިސްލާމް ރަޝީދުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކޮށްފައިވަނީ ޖުމުލަ -/30,000ރ (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) ޖަބުރުން ނިގުޅައިގަތުމަށްކަމަށާއި، އެކަން ސަރުކާރު މައްސަލައިގެ ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ހެކިބަހުގައި އިތުރުކުރުން ފިނިފެނީ މުޅިއެކަމަކު ފުޅާގެ އިސްލާމް ރަޝީދުގެ އެކައުންޓަށް -/10,000ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ޖަމާކޮށްފައި ކަމުގައިވާ ސަރުކާރުގެ

ބުނެފައިވާކަމަށާއި، އަދި މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި އިސްޙާޤް ރަޝީދާއި މުޙައްމަދު ފުއާދުގެ ބޭންކް އެކައުންޓް ސްޓޭޓްމަންޓްތަކުން ފެންނަން އޮންނަނީ 12 ޖޫން 2017 ދުވަހު މުޙައްމަދު ފުއާދުގެ ބޭންކް އެކައުންޓުން 10,000/-ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) އިސްޙާޤް ރަޝީދުގެ އެކައުންޓަށް ޖަމާކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] މައްޗަށް ދަޢުވާ [illegible] ކުށުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޭނާ އެހެން [illegible] [illegible] ހިންގިކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖުމްލަ 30,000/-ރ (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 10,000/-ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުގެ ދަށުން އިސްޙާޤް ރަޝީދު 10,000/-ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) [illegible] ސާބިތުވާކަމަށް [illegible].

5. ދައުލަތުން އެދުނީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 [illegible] ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އިސްޙާޤް ރަޝީދުގެ މައްޗަށް [illegible] ދަޢުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުވާކަމަށް [illegible] [illegible] ދައުލަތުން އެދިފައެވެ.

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ދިފާޢުގެ ޚުލާޞާ[2]

6. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން beyond a reasonable doubt މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށެއް ސާބިތުވެގެން ދާންވާނީ ޝައްކުގެ މައްޗަށް ކުށެއް ސާބިތުވެއްޖެކަން ކަށަވަރުވުމުން ކަމަށާއި، މިކަމަށް ބާރު ލިބިދޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/SC-A/03 އާއި ނަންބަރު 2015/SC-A/04 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި[3] ދައުލަތާއި ޒަމާނުން އެ ކޯޓު ކުރިކަމުގެ މައްސަލައެއް ދަނޑު ޤާނޫނީ ހަމައިން ބެލުމުގެ މުހިންމުކަމާމެދު ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެގޮތުން ޤާނޫނީ ހަމަތައް ހިފެހެއްޓުމުގައި އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށްވާނެ ކަމަށް ބުނެވިދާނެ ނަގާ ބަލާފައި ތަކުރާރުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން ބައްލަވާނީ ބަޔާނެއް އެކުލެވިގެންވާ ބަޔާނެއް ކަމަށެވެ.

7. މި މައްސަލައިގެ ދަށުކޯޓުގެ ރިޕޯޓާއި އަދި ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ބަލާއިރު ފާހަގަކުރެވޭ އެއީ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ހެކިބަހުގައި ފުށުއެރުންތަކެއް ހުރިކަމާއި، ދައުލަތުގެ ވީޑިއޯ އިތުރުން އިސްތިއުނާފު ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު މިއީ ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތެއް ނޫނެވެ. ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، މި ޝަރީޢަތުގެ އަދަބު އަދަދަށް ރުފިޔާ -/10,000ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ)ގެ ޖޫރިމަނާއާއި 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރު ބަންދުގައި ހުރުމަށް، އެގޮތުން އެއްބަސްވުމެއް ނެތް ބަދަލުގައި ކޮންސްޓިޓިއުޝަނުގެ މާއްދާގެ ބޭނުން ލިބިދޭ ޤާނޫނުތަކާއި ރިޢާޔަތްކުރެވޭ ގޮތުގައި، ދައުލަތުން ޤަބޫލުކުރާ ސިފައިގެ ޝަރުޠުތައް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާނުގެ ބޭނުން ސާބިތުކުރުމުގައި މި މައްސަލައިގައި ފައިސާ ދިނުމުގެ ކަމުގެ ގޮތުން ދިން ބަދަލު ފަރާތުން ލިބިފައިވާ އެއްކަމަށް އެ ވީޑިއޯ ފެނިގެން ދިއުމަށް ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބަޔާނުގައި ނުކުތާ ކޮށްފައިވާ އެކަމުގައި ހުކުމް ބަޔާންކޮށް ނުވާ ކަމަށް އަދި މި މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް އޮތް ހެކިބަސް ބަލައި ކުރިޔަށް ގެންދިޔަ ގޮތަކީ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ގޮތެއް ކަމަށެވެ.

---

[2] އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން 21 ނޮވެމްބަރު 2022ގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމުގައި އިސްތިއުނާފާ ދިމާލަށް ދައުލަތުގެ ހަވާލާދީ ބަޔާންކުރި
[3] ދައުލަތު އަދި އަބްދުއްރަޙީމް މުޙައްމަދު ނ. ދިވެހި ދޮށިމާ (ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމްގެ ތާރީޚު)

8. އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން އެދުން ފަރާތަކަށް އަދުލުވެރިކަމާއިގެން މަކަރު ހަދައިގެން ނުވަތަ ޖާގަދޭގެ މާނައިގައި ދުނިޔަވީ ގެއްލުން ސ ފަރާތުން ކުރި އަދަދުން ނުވަތަ ކުރަން އެދުނު ފުރަތަމަ ސަރީޢަތުން ސާބިތުކޮށްދެނީ ހުކުމުގެ ކަމަށާއި، ފުރަތަމަ ގޮތުގައި ބައްލަވާފައިވާ ގެއްލުން ބެލިއިރު ހުކުމް ނުވަތަ -/30,000ރ (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) ކަމަށާއި، ނަގަދުކޮށް ދިނުމަށް ހުކުމްގެ ހުކުމަކާ އެދުނުނުން ކަމަށްވާތީ ބޭއްވުމަށް ދިމާއިނި -/10,000ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ)ގެ އަދަދުއް ކަމަށާއި، އެއްކޮށް ދީގެން މި ހާދިސާ ފައިސާގެން އަނގަ ގޮތަށް ބެލުމުގައި ފުރަތަމަ ފުރަތަމަ އަދަދެއް ދުރުގައިވެސް ވަކިން ޖޫރި އަމުރުކުރަން ގާސްދުކުރެވޭނެ.

9. ހުކުމްގެ ހުކުމާދުން ފުރަތަން އޮތީ -/10,000ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ކަމަށާއި، ހުކުމްގެ ހުކުމަކަށް ބެލުމުގެ އެ ފުރުސަތާއި އެކަކު އަނެކަކަށް ފުރުސަތު ނަގައިދިނުމުގެ ގޮތުން އެކަކު އަނެކަކުގެ އެކަމާއިބެހޭ ފުރުސަތު ޖަވާބުދާރީވާކަމާއި، އެގޮތުން ޖަވާބުދާރީވުމަށްވުރެ ފުރުސަތު ނަގައިގެން ދޭކަމާއި، އެހެންކަމުން ބަލައިލުމުން ހުކުމާއިއެކު ބޭނުންކުރެވޭ ސަބަބުތަކަށް މި މަސައްކަތުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވި ފަރާތުން ޖަވާބު އަދަދެއް ހިންގައިގެން ދިނުމަށް ކަމުން ދޫކުރާ މަކަރު ނުކުރުމާއި ފުރުސަތުއްކަން ބަލައިލުމުން ސާބިތުކޮށްދެވިފައިވާކަމާއި، ބަލައިލުމުގެ ފުރުސަތުގެ ހުކުމް ބާރު ހުކުމަކަށް ބެލުމުގެ ކޯޓުގެ ސަބަބުތައް ގެނެސްދެވޭނެކަމާއި، އަދި އެ ކޯޓުން އެއި އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވި ފަރާތުން ސައިކަލުގެ ނަގައިދިނުމަށް ބޭނުން އެ ފަރާތުން ކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއް ގޮނޑުކަން ހުކުމްގެ ހުކުމަކަށް އެދިގެން އޮތްކަމަށްވެއެވެ.

10. އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވި ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުގެ ބޭނުމަށް މުއްދަތެއް ސައިކަލުގެ ނަގައިދިނުމުގެ އެދުނު ކަމަށް ބެލިއިރުވެސް ބަލާއިރު ސައިކަލު ނަގައިދިނުމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވި ފަރާތުން ކުރި އަދަދަށް އިސްތިއުނާފު ބޭނުން ކުރަން ފަރާތަށް ގެއްލުން ސާބިތު، ކުރަން ބޭނުމެއް ކުރެވޭނެ އިންސާފު ކުރަން ބައެއް ކަމަށް ބަލައިގެން ބަލާފައިވާ ކަމެއް ކަމަށާއި، އެކަން ބަލައިލުމުން ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަމަށްވެއެވެ. އަދި ގާނޫނު ނަންބަރު

13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު")ގެ[4] 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންތައްތަކާ ޚިލާފަށް ދަށު ކޯޓު ފަނޑިޔާރު ކުރަ އަމަލެއް ދައުލަތަށް ބުނެދީފައިނުވާކަމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

11. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެދެނީ ދަށު ކޯޓުގައި ފަނޑިޔާރު ފާހަގަކުރެއްވި ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން [illegible] އެއްވެސް ގޮތެއް ޖަދުވަލުގެ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދީފައިނުވާތީ، ދަށު ކޯޓުގެ ހުކުމް ބާޠިލުކުރުމަށް މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާ

12. ދައުލަތުން މި ދަޢުވާ ކޮށްފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)ގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި 3 ވަނަ ނަންބަރަށް ޙަވާލާދީ، އެ ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ޖިންސީ ކުށުގެ ދަޢުވާއެވެ. ޙަވާލާދޭ ޤާނޫނީ މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކުރަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

> 212. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުކުރާ މީހާ، ކުރަނީ ކުށެކެވެ:
>
> (1) [illegible] އަނގަގެ ތުން [illegible] [illegible] [illegible]؛ އަދި
>
> (2) މަކަރާއި ހީލަތުން އެކަން ކުރުން؛ ނުވަތަ
>
> (3) ޒޯރުކޮށް އެކަން ކުރުން

---

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010

210. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާއިން 216 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަދަބު ދަރަޖަކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ:

(3) -/5,000 ރުފިޔާއަށް ވުރެ މުދަލުގެ އަގު މަތިވެއްޖެނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖިނާއީގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

13. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ[5] 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި "ޖެކުން" މާނަކޮށްފައިވެއެވެ. "ޖެކުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަނެކާއަށް އެކަމުގެ މަސްލަހަތު އެއްޗެއް ދައްކައިގެން ފައިދާއެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ކޮންމެހެން ބޭނުން ނުވަތަ އެހެން ކަމެއް ވެވިފައިވާކަން، ކަމަކުން ނުވަތަ ސިފައިކަން ދެއްކުމަކަށް، ފައިސާ ނުވަތަ ތަކެތި އަތުލައި، އެކަމުގެ އެޅުމަށް ގޮތަށް ކަންކުރުމަށް ބާރުލައި ނުވަތަ ތަކެތި ބޭނުންކުރުން ކަމުގައެވެ.

14. ކުށުގެ ނިޔަތުގެ ރުކުނާއި، ކުށުގެ ރުކުނުތަކުގެ ތަފުސީލަށް، މަޤްޞަދުގެ ރުކުނާއި، ކުށުގެ ނިޔަތުގެ ކުށުގެ ޒިންމާދާރުވުމުގެ ނިޔަތް ކަނޑައެޅޭނީ، ކުށުގެ ރުކުނުތައް ކަމުގައިވާ ޢަމަލު، ނަތީޖާ އަދި ހާލަތު ކަނޑައަޅައިގެން އެކަމާ ގުޅޭ ނިޔަތް ސާބިތުކުރުމުންނެވެ.[6] މިގޮތުގެ ޢަމަލުން ނަތީޖާ ނިކުތުމަކީ، އެ ޢަމަލުގެ ނިޔަތުގައި ބޭނުންވި އެ ނަތީޖާ ނިކުތުމަށް ކަމަށްވާނަމަ، ނުވަތަ ޢަމަލުކުރިއިރު ނަތީޖާ ނިކުތުން ގާތްކަމަށް އެނގިހުރެ ނިކުތުން ލިބިފައިވާނަމަ، އަދި ދެއްވާ ނަތީޖާ މިދާ ނުވަތަ ކުށެއްގެ ކުށުގެ ނަތީޖާއަށް ނުވަތަ އެ ނަތީޖާ ގާތްކަމުގެ ނިކުމެއްޖެ ނަތީޖާއަށް، އޭގެ ޒިންމާ ނިކުތުމުގެ ވަކި އަމަލަކާ ގުޅިގެން ހިނގާ ކަމަކަށް ނުވާނަމަ، އެގޮތުގެ ޢަމަލުގެ އިތުބާރުގައި ކުރާ އަމަލާ ޒިންމާ ގުޅިގެން ނިކުތް ނަތީޖާއެއްކަމުގައެވެ.[7]

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)ގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރު

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާ

15. ކުށެއްގެ ރުކުންތައް ފުރިހަމަވުމުގައި ކުށުގެ [illegible] ރުކުންތަކުގެ އިތުރުން، ކުށުގެ ނިޔަތާއި ގުޅޭ ރުކުންތައްވެސް ފުރިހަމަވާންޖެހެއެވެ.[8] އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއްނެތި ކުށުގެ [illegible] ރުކުނެއް ސާބިތުކުރެވިގެން މެނުވީ އެއްވެސް މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށެއް ސާބިތުކުރެވިދާނަމަކަށް ނުވެއެވެ. އެ މިންވަރަށް [illegible] [illegible] ނެތް [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބެލެވޭނެއެވެ. މިއީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއުޤޫބާތުގެ[9] 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މިންގަނޑެވެ. "އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ ޝައްކެއް ނުކުރެވޭން މިންވަރު" ނުވަތަ "އެކަށީގެންވާ ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރު" ކަމަށް [illegible] [illegible]، ސަބަބަކީ އިންސާނުންގެ ވިސްނުމުން ވިސްނާއިރު، ހަމަހާލަތު [illegible] [illegible] [illegible] ވިސްނުމުން ފުރުޞަތުގެ، އެކަށީގެންވާ ޝައްކެއް ނެތުމެވެ.[10]

16. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއުޤޫބާތުގައި[11] ސާބިތުކުރުމުގެ ޒިންމާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުން ބަލާއިރު، މި ޤާނޫނުގައި މިންވަރަށް [illegible] [illegible]، އެކަށީގެންވާ [illegible] [illegible] [illegible] ކުށުގެ އެންމެހައި ރުކުންތައް [illegible]، އަދި އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ ޝައްކުން ނުކުރެވޭން މިންވަރަށް [illegible] އެންމެހައި [illegible]، [illegible] ނޫން އެންމެހައި [illegible]، އަދި ކުށެއްކަމުގައި އެ ޢަމަލު [illegible] ހުރި އެންމެހައި ހާލަތެއް [illegible] އުފުލިފައިވާ ކުށުގެ މައްޗަށް [illegible] ސާބިތުކުރެވިއްޖެނަމަ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއުޤޫބާތު)ގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރު އަދި މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާ

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއުޤޫބާތު)ގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (111)

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014

ހެއްކެއްގެ ބު ދަރަޖައަށް ބަލައި ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.[12] އެހެންގޮތަކުންނަމަ، ކުށް ކުރުމުގައި ކުށުގެ މަޤްޞަދާއި ގުޅޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ދައުވާކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] ޒިންމާއެކެވެ.

ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ހެކިން

17. މި އިސްތިއުނާފަށް ބިނާކޮށްފައިވާ ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިން ދަށު ކޯޓުން ވަޒަންކޮށްފައިވާ ގޮތް ބަލާލާނަމެވެ. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ކުރާ ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ އަންނަނިވި ހެކިންނެވެ.[13]

17.1 މުޙައްމަދު ފާއިޒު، [illegible]/[illegible]

17.2 ޢަލީ ރަޝީދު، ސ.ހިތަދޫ/ސޯސަން

17.3 ޢަބްދުﷲ ރަޝީދު، ސ.ހިތަދޫ/ސޯސަން

17.4 އަޙްމަދު ފަޒީލް ވަޙީދު، [illegible]/[illegible]

17.5 ޗީފް ސަރުޖަންޓް ޢާދަމް މުޙައްމަދު (ސ.ނ3138)

17.6 ސ.ހިތަދޫ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖް[14]

---

[12] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރު

[13] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ "[illegible] [illegible]"ގެ 9 ވަނަ ނުކުތާ

[14] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ "[illegible] [illegible]"ގެ 23 އިން 24 ވަނަ ނުކުތާގައި [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 1214/2018/145/A1-196 (16 ޖުލައި 2018) ސިޓީގައި ރ. ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު SS0/2018/ސސ/382 (11 ޖުލައި 2018) "[illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 ގެ 2 [illegible] 6 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 ގެ 2 [illegible] 6 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

17.7 މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު F1(a)/VIAR/2018/51 (06 މާރިޗު 2018) ވީޑިއޯ އެންޑް އިމޭޖް އެނަލިސިސް ރިޕޯޓް

17.8 މުޙައްމަދު ފައިރޫޒުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7703000110960 އެކައުންޓް ސްޓޭޓްމަންޓް

17.9 އިސްމާޢީލް ޢަޒީޒުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7712474110101 އެކައުންޓް ސްޓޭޓްމަންޓް

18. މި މައްސަލައިގައި ހ.ހ.އުތުރަސް، ފެންފިޔާޒުގެ މުޙައްމަދު ފައިރޫޒު ދިޔައީ ހުށަހެޅުމުގައި ބަނޑުވާވަރު އިސްމާޢީލް ޢަޒީޒާ މުޙައްމަދު ފައިރޫޒު ދެމެދު ފޯނުކޯލްތަކާއި، މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާކުރެވިފައިވާ ސަބަބު ސާފުކަމާއި، އެކަން ކަނޑައިން އެބޭރުކަމާއި، އެ ހާދިސާ ހިނގި 12 ޖޫން 2017ގައިކަމާއި، އޭރު މުޙައްމަދު ފައިރޫޒު ދިރިއުޅުނީ މާލެ ގ.ދުރުނިވާގެ 1 ގައިކަމާއި، އިސްމާޢީލް ޢަޒީޒާ ދިމާވެފައިވާ އުޅުން ގެއިންނަކަމާއި، އިސްމާޢީލް ޢަޒީޒުގެ ޢަމުޖެހިސްޓް އިސްމާޢީލްގެ ބޭންކުގައި އުޅޭކަމަށް ބުނުމުން، އެ ބީރަހަ މުދުވެރިކަން ސަލާމަތުން ނަގަންޖެހެން އިސްމާޢީލް ޢަޒީޒާ ފައިސާ ހަވާލުކުރިކަމާއި، ހަނދާނަށް ގެނެސްގައި ލިން ވަހަރެއްގެ މަތިން -/30,000ރ (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) ހަވާލުކުރިކަމާއި، ހަވާލުކުރި ޢަދަދުގެއިން ޖާމިންސްޓަރު އަތި ހުރި ކާޑުފަން ހަވާލުކުރިކަމާއި، ހުރި ކާޑަށް ހަވާލުކުރި ކާޑުގައިވާ -/10,000ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ކަމަށާއި، ޓާޖް ހަވާލުކުރި ދަޢުލަތަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ ޢަދަދުކަމަށާއި، ހާޖަރާ ކައިރިއަށް އިސްމާޢީލް ޢަޒީޒުއާއެކު ގޮސް -/10,000ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ނަގާފައި އެތާގައި ހުރުމާއި (ހަޖަރާ ފައިސާ) ދިން ކަމަށްބުނެވޭކަމާއި، މި ފައިސާ ދިން އިދު އިއްޔެ ވިޔަސް ނަހަލާކަމާއި، އިސްމާޢީލް ޢަޒީޒުގެ ޢަމުޖެހިސްޓް މުދުވެރިކަން ސަލާމަތުން ނަގައިދިނުމަށްކަމަށް އިސްމާޢީލް ޢަޒީޒު ބުނި ކަން ޢަބްދުﷲ ހަމީދުއާއި އަދި ހަމީދުއާއި،

ފަރާތަށް އެނގޭނެކަމާއި، އެއީ އެއިރު އެކަމުގައި އުޅުން [illegible]، އިސްހާޤު ރަޝީދާ [illegible]
[illegible] އިސްހާޤުގެ [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ.[15]

19. މި މައްސަލައިގައި ހ.ފުވައް، ސާނިއާ، އަލީ ރަޝީދު ދިފާޢު ހެކިބަހުގައި ބުނެފައިވަނީ އިސްހާޤު ރަޝީދު ދަންނަވަނީކަމާއި، އިސްހާޤު [illegible] [illegible] [illegible]ކަމާއި، އެ ދުވަހު އުޅުނީ [illegible] 2017ވަނަ އަހަރުގެއިރުކަމާއި، އެ ދުވަހު އެއް [illegible] ދިރިއުޅުނީ އަލީ ރަޝީދާއި އަލީ ރަޝީދުގެ [illegible]، އިސްހާޤު ރަޝީދާއި، [illegible] އަދި [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، އިސްހާޤު ރަޝީދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ސައިކަލް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްހާޤު ރަޝީދުގެ [illegible] [illegible] [illegible]ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ކަމަށާއި، އޭނާ (ފައިސާ) [illegible] [illegible] [illegible]ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ކަމަށާއި، އެ [illegible] [illegible] [illegible] (އިސްހާޤު ރަޝީދުގެ) [illegible]ކަމަށާއި، [illegible] [illegible]ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ދިން ވަކިވަކިކަމާއި، [illegible] [illegible] [illegible]ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible] ދިން [illegible] [illegible]ކަމަށާއި، އޭނާ (ފައިސާ) ދިނީ -/30,000ރ. (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) ދިން [illegible]ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] -/20,000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) [illegible] ދިންކަމަށް ކަމަށާއި، އިސްހާޤު ރަޝީދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެފައިވެއެވެ.[16]

20. މި މައްސަލައިގައި ހ.ފުވައް، ސާނިއާ، އަބްދުﷲ ރަޝީދު ދިފާޢު ހެކިބަހުގައި ބުނެފައިވަނީ އިސްހާޤު ރަޝީދު ދަންނަވަނީ އޭނާ [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، އެ [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، އެ [illegible] [illegible]

---

[15] 01 ފެބުރުއަރީ 2021ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 މައްސަލާގެ "ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގެ ރިޕޯޓު"ގެ 17 ވަނަ ޞަފްޙާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

[16] 12 ޑިސެންބަރު 2019ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 މައްސަލާގެ "ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގެ ރިޕޯޓު"ގެ 13 ވަނަ ޞަފްޙާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

[illegible] ކަމަށާއި، [illegible]

[illegible] ކަމަށާއި، [illegible]

[illegible] ކަމަށާއި، [illegible]

[illegible] ކަމަށާއި، [illegible] ރ10,000/- (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) [illegible] ރ20,000/- (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) [illegible] ކަމަށާއި، [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] ކަމަށެވެ.[17]

21. މި މައްސަލައިގައި މާލެ، ގ. [illegible]، [illegible] 8 [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible]

---

[17] 12 [illegible] 2019ގައި ޢަބްދުﷲ [illegible] 490/Cr-C/2018 [illegible] 15 [illegible]

[illegible][18]

22. [illegible] (3138[illegible]) [illegible] [19] ([illegible] 10[illegible]) [illegible] 13 ([illegible]) [illegible] 2011[illegible] [illegible] 2014[illegible] [illegible]

---

[18] 12 ޑިސެންބަރު 2019ގައި [illegible] ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 [illegible] 14 [illegible]

[19] [illegible] ނަންބަރު F1(a)/VIAR/2018/51 (6 [illegible] 2018) "[illegible]"

އެގޮތުން [illegible] [illegible] ރިޕޯޓުގެ 1 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ކަމާއި،[20] އަދި [illegible] 2018 ފެބްރުއަރީ 26ގައި ގއ.ވިލިނގިލި، [illegible]، އިސްމާޢީލް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ކަމާއި، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 ކަމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގއ.ވިލިނގިލި، [illegible]، އިސްމާޢީލް [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4.1ގައި [illegible]، [illegible] 4.1.1 ގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 4 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible].[21]

23. [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު F1(a)/VIAR/2018/51 (06 މާރިޗު 2018) "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"[illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގއ.ވިލިނގިލި، [illegible]، އިސްމާޢީލް [illegible] -/30,000ރ (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[20] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު F1(a)/VIAR/2018/51 (6 މާރިޗު 2018) "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"ގެ 1 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު QE18030S7 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ނަންބަރު QE18030SS [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު KE1S03960 ގއ.ވިލިނގިލި، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible].

[21] 22 [illegible] 2020ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (313S[illegible]) [illegible] [illegible] [illegible]. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible]"ގެ 16 ވަނަ [illegible] [illegible].

ކަމަށާއި، މިގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕޭޖް 1، ޕޭޖް 3 އަދި ޕޭޖް 5 (ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) ގައި ފެންނަ މީހާއި ޕޭޖް 2، ޕޭޖް 4 އަދި ޕޭޖް 6 (އިސްމާޢީލް ރަޝީދުގެ [illegible]) ގައި ފެންނަ މީހާގެ އެއްގޮތް ސިފަތަކެއް ހުރިކަން [illegible] ކަމަށާއި، މިގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]، [illegible] އަދި [illegible])، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4 [illegible] [illegible].

24. މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އެކައުންޓް ސްޓޭޓްމަންޓްތަކަށް ބަލާއިރު، މުޙައްމަދު ޒާހިރުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7730000110960 އެކައުންޓުން އިސްމާޢީލް ރަޝީދުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7712474110101 އެކައުންޓަށް -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ޓްރާންސްފަރު ކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި ހަމަ އެ ދުވަހުގެ 23:16 [illegible] [illegible] އޭޓީއެމްއިން -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) މުޙައްމަދު ޒާހިރުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7730000110960 އެކައުންޓުން ނަގާފައިވާކަން އެނގެއެވެ.[22]

[illegible]

25. [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައާ [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

---

[22] [illegible] [illegible] [illegible] 490/Cr-C/2018 [illegible] [illegible] [illegible] 21 [illegible] [illegible]

އަދި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު F1(a)/VIAR/2018/51 (6 މާރިޗު 2018) "ވީޑިއޯ އެންޑް އިމޭޖް އެނަލިސިސް ރިޕޯޓް" އާއި ޗާޓް ސްކްރީންޝޮޓްތަކުން ފެނިގެން ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތަށް އެނގެން އޮޑިއޯ، ޖެހުނުގެ ކުރުގެ ދަތުރާ ސާބިތުކުރެވޭތަން ދަށް ކުޖުން ނިންމާފައިވަނީ މިކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހުއެވެ.

26. މި މައްސަލައިގައި ހުކުމުގެ ހުށަހަޅަން ބަލާއިރު، މި ދެކޮޅުވެރިޔާގެ އަމަލު ހިނގިއިރު، މުޙައްމަދު ޝާހިދާއި ޢަލީ ޢަބްދާއި، އަބްދުﷲ ޢަބްދާއި، އަޙްމަދު ޝަފީޤު ޝާހިދާއި، އިސްމާޢީލް ޝަރީފުއާއި އެއް ކުޖެއްގެ އުޅުން ބަޔަކަށް އެނގެއެވެ. އަދި ދަރު ކުޖާގެ ނިންމުމުގައި ޝާހިދުންގެ ބަހުން، މި ކުޖާއަށް އެންމެންނަށް އެޅޭކަށް ހަމަ ވާހަކަ އެކަށައަޅުވާ ގޮތަށް ހަމަ ކުޖާއަށްކަށްވެސް އެނގެއެވެ.[23]

27. މުޙައްމަދު ޝާހިދު ސައިކަލްގެ ގޮނޑިތަކުގެ ވާހަކަ ދެއްކުމުން، އިސްމާޢީލް ޝަރީފުގެ ބައްޔާއި/ބޮޑެތި/ދަތުރު މިހެން ޢިނާޔަތްގެ ބޮޑުގައި އެޅުމަށް ބުނުމުން، އެ މީހަކު ގުޅުވައިގަތް ސައިކަލް ނަގަން މުޙައްމަދު ޝާހިދު އާއި އިސްމާޢީލް ޝަރީފުއާ ދެ މީހުން ދެމުން ވާހަކަ ދެކެވުނުކަން އަދި ޢަބްދާއި، އަބްދުﷲ ޢަބްދާއި، އަޙްމަދު ޝަފީޤު ޝާހިދަށް އެނގުނުކަން މި އެއްގޮ ޝާހިދުންގެ ހުށަހެޅުން އެނގެއެވެ. އެހެންނަމަ، މިކަން ކުރުމަށްޓަކައި ޝާހިދުކަ ތަން ސިޓީ އެއްވެސް ހުށަހެޅުއްވުމަކުން ފެނިފައިވާކަން އެ ޝާހިދުންގެ ހުށަހެޅުން އެނގެއެވެ. ސައިކަލް ގެނުވަން ބޮޑުތަ ދެކުނުމުންވެސް ފެނެ ހުށަހެޅިފައިވާ ތަނުގެ ބައްޔާއި އަދި ޢަބްދު ބޮޑުގަނޑުގެ، އެ ދެކުނުމުންވެސް ފެނުނީ މުޙައްމަދު ޝާހިދު އެނގުމަށްފަހުގައި ނަގަ އިސްމާޢީލް ޝަރީފުގެ އެނގުމަށްފަހުގައި އަދި ޢަބްދަށް ކަނޑައަޅާފައިވާގޮތުން، އެ ދެކުނުމުންވެސް ނަށާލެ، އޭގައި ހުރި އެއްޗެއް ސަލާމަތްކުރުމުގައި އަދި ޢަބްދު ބޮޑުގަނޑުއެވެ. ހުށަހެޅުން ދިން ޝާހިދުންގެ ބޭނުން އަޙްމަދު ޝަފީޤު ޝާހިދަށް އެކަން ފެނިގެން ބައްޔަށް ބޭނުންކުރުމުގައި ނަގަނީކަމުގައި،

---

[23] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ "ފާސިޤު ދިފާޢުގެ ރިޕޯޓު"ގެ 25 ވަނަ ނަންބަރު

އެކަމާ ގުޅޭ އެއްވެސް ލިޔެކިޔުމެއް ފެނިފައިނުވާކަމުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. ޝަރަޢީ ހެކިންގެ ތެރެއިން އަބްދުﷲ ހަބީބް ބުނެފައިވަނީ ސައިކަލް ނެގުމަށް [illegible] ހަވާލުކުރިކަން އެނގީ އެފަދައިން މުޙައްމަދު ފުއާދު [illegible]، [illegible] ހަވާލުކުރި ތަން ދުށު އެ ހެކިވެރިޔާއަށް ފެނިފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ފުއާދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސައިކަލުގެ [illegible] [illegible] ފެނިފައިވާކަމުގައި ބުނެފައިވެއެވެ.

28. [illegible] [illegible] ސައިކަލް ނެގުމާއި ގުޅޭ [illegible] [illegible] އޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ހަބީބް [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

29. އަބްދުﷲ ހަބީބާއި، އަޙްމަދު ފަޔާޒް [illegible] [illegible]، [illegible] ފައިސާ [illegible] މުޙައްމަދު ފުއާދު، [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި ގުޅުމުން ފައިސާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

30. [illegible] ރ. 10,000/- (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އަދި މީގެ ޓްރާންސްފަރު ސާބިތު މުބައްލަޣު ފާރާތު ދައްކާފައިވުން، ހުށަހަޅާފައިވާ އެ ސާބިތު ފުރުޞަތުދީފައި އެ ފަރާތުން ކުރިމަތިލާފައި، މިއީ މި ގޮތުގެ މައްސަލައިގައި ބަލައިގަތުމަށް ލާޒިމުކުރާ ސަބަބު ގެނެސް ދީފައި ނުވާތީ، ހުކުމް ކުރިގެ ނިންމުމުގައިވެސް ގޮތަކަށް ހުކުމްކުރައްވާ ވަކިއިން މި މައްސަލައިގައި ދައްކަން ދައުވާކުރެވިފައިވާ އިސްލާމް ދަސްވީ -/30,000ރ. (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) މުބައްލަޣު ފާރާތުގެ އަދަދު ޖުމްލަކޮށް ނިޔަލަށް ބަލަހައްޓަންޖެހޭނެ، މައްސަލައިގައި ހަމަޖެހުނު ދައްކާފައިވާ -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) އެއްގެ ވަކިކުރުމަށް، އަދި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ދިފާޢުންވާނުވާކަމަށް ފާހަގަކޮށް ތާކީ -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) އާދެގޭ މުއައްސަސާއެއް މުބައްލަޣު ފާރާތާއި އިސްލާމީ ދަސްވީއާ ދީ ދިނުން ދުވަހު ހިނގާފައިވާކަމަށް. އަދި ދައްކާފައި ބެހޭކުރާ -/20,000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ)އާ ގުޅޭ ގުޅުން ސަރީޢަތުން ސާފު ހުކުމްގެ ހުކުރަށް ފާރާތުން އަދި ދައްކާފައިން ހުށަހަޅާ ދިފާޢުންވާކަމަށް ފާހަގަކޮށް ވިޔަފާރިއިން ހިސާބުގެ އަރިހުގައި ދިރުން ދައްކާފައިން ހުށަހަޅާ ފާހަގަކުރެވޭ އަސާސެއް -/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ކަމަށް ބެލިއެވެ ކުރީގައި ގެނެސްދިން ދައްކާފައި ކުރުމުން ސާބިތުވީ، ދައްކާފައިން ހުށަހަޅާ -/30,000ރ. (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) ކަން ދައްކާފައިން ބެލުމަށްފައިވެއެވެ.[24]

31. އިސްލާމީ ދަސްވީ، މުބައްލަޣު ފާރާތު ދައްކާފައިވާ ފާރާކޮށްދީ، ސިޓީގެ ފޮޓޯކޮޕީން އިސްލާމީ ދަސްވީ، މުބައްލަޣު ފާރާތުގެ އާމްދަނީ ފުރުސަތުމަށް ހުށަހެޅުން އިޢާދަކޮށް ހިނގާފައިވާ، މިއަށް އިތުރަށް މި މައްސަލައިގެ ޖަވާބު ސިޔާދަހަމަވާފައިވާ މުބައްލަޣު ފާރާތު އާދެގެ އިން ހައިސް ނަގައިގެން އިސްލާމީ ދަސްވީއަށް ދެވޭނެހެން ވާފައިވާކަމަށް ބެލިއެވެ. އަދި އާމްދަނީ ސްޓޭޓްމަންޓުން މުބައްލަޣު ފާރާތު، އިސްލާމީ ދަސްވީގެ އާމްދަނީގެ ހައިސް ޓްރާންސްހަކަތަކާއި، މުބައްލަޣު ފާރާތު ބޭނުމުގެ ބަޔާނަކަށް އިތުރުން ކަހަލަ ކަމަކާދެކޭ، ޓްރާންސް ކަމުގެ އޮންސްކްރިޕް އިސްލާމީ ދަސްވީގެ އަދަދުން ހިނދަކުލާފަރާތާއި، މި

---

[24] 21 ނޮވެމްބަރު 2022 ގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެ.

މައްސަލައިގައި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ކާފީ ހެކި ލިބިފައިވާއިރުވެސް، ދަށު ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ނެތްކަން [illegible] ދައުލަތުން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] [illegible] ވ. [illegible] [illegible]**[25] ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނުގެ[26] 43 ވަނަ މާއްދާ[27] އިން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑަށް [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] [illegible] ވ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]**[28] ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

32. ޖިނާއީ ކުށުގެ [illegible] ބަލާއިރު، މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ޖިނާއީ [illegible] ދެ ކަމެއް ސާބިތުވާންޖެހެއެވެ. އެއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[29]

---

[25] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/58 ޤަޟިއްޔާގެ 19 ވަނަ ޕެރެގްރާފު

[26] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010

[27] (ހ) [illegible] ހުރިހާ [illegible] ނުވަތަ ނިންމުން [illegible] ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[28] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-L/91 "މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"

[29] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުޢުޤޫބާތު)ގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު

33. ދަށު ކޯޓުގައި ހެކި ވަޒަންކުރެވުނު ގޮތާއި، އަދި މި މައްސަލައިގައި އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ އަލިގައި މި މައްސަލައިގެ ވާޤިޢާތައް ވަޒަންކުރާއިރު، [illegible] އިސްލާމް ޝަރީޢަތު [illegible] އިސްލާމް ޝަރީޢަތުގެ [illegible] އިސްލާމް ޝަރީޢަތާ [illegible] އިސްލާމް ޝަރީޢަތުގައި [illegible] [30] [illegible]

34. މި މައްސަލައިގައި [illegible] އިސްލާމް ޝަރީޢަތު [illegible]

---

[30] [illegible]

35. [illegible] ރަޝީދު [illegible] 12 ޖޫން 2017

ގައި [illegible] -/10,000ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ)

[illegible] -/10,000ރ

(ދިހަހާސް ރުފިޔާ) [illegible]

[illegible]

[illegible] 12 ޖޫން 2017ގައި

-/10,000ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) [illegible] ރަޝީދު [illegible]

[illegible] -/10,000ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) [illegible] ރަޝީދު [illegible]

[illegible] ރަޝީދު [illegible]

[illegible]

[illegible] ރަޝީދު [illegible]

[illegible] ރަޝީދު [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ރަޝީދު [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

36. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަށު ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

ނިންމުން

37. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބެއް އޮތް ކަމަކަށް ނުފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔު

38. މިމައްސަލައިގައި، ކަންހިނގާދިޔަގޮތް މިރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އެގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

39. އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

40. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު:9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]) ގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި 3 ވަނަ ނަންބަރާ [illegible] އެ ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެވެ. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]

ޖިނާއީ ކޯޑުން ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ 212 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. އެ މާއްދާގެ ބަސް އަކުރުތަކާއި ނަންބަރުތަކާއި

ތިރީގައި ނަކަލު ކޮށްލައި ދައްކައިލީމެވެ.

ވަކާލާތީ ހިޔާނާތް ނުވަތަ ޖާދުވުން އެހެން ވިޔާފާރި ދެވުމުގެ ނިޒާމަށް ނިކުމެއްދިނުން				
ކުށް ކަނޑައެޅުން	.212	(ހ)	އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަދަބު ކުށް ވާނީ، އެކަކީ ކުށެކެވެ.	
			(3)	ޖިނާވަތުން އަހަރު ކުރުން.
މާނަ ކުރުން		(ށ)	(1)	"ޖިނާސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަނެކަކާ އެކަމުގެ ވަންތައް ހައިބަތުން ދަރުމަވަންތަ ކުރެވިއްޖެ ނުވަތަ ބިރުދައްކައި ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ނުވަތަ އެހެން ކަމެއް ވިޔަފާރިކަން، ކަމުގައި ނުވަތަ ސިފަވާގޮތުން ދުރުކުރުމަށް، ފައިދާ ނުވަތަ ދަރަމަ އަމާޒުގައި، އެކަމެއް އެންމެ ގާތުން ކުރެވޭނީ އެފައިދާ ނުވަތަ ދަރަމަ ހާސިލްކުރުމެވެ.

41. އަދި ޖިނާއީ ކުށް ދަރަޖަކުރުމާއި 210 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. އެ މާއްދާގެ ބަސް އަކުރުތަކާއި ނަންބަރުތަކާއި

ތިރީގައި ނަކަލު ކޮށްލައި ދައްކައިލީމެވެ.

ވައްކަން، ޖުލުމް، ވަކާލާތީ ހިޔާނާތް، ހިރާސްތު އަދި ފާރުން				
211 ވަނަ މާއްދާއިން 216 ވަނަ މާއްދާއާ ހަމައަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަމަލުތަކަކީ ވަކިވަކި އެއް ކުށް ކަމުގައިވުން	.210	(ހ)	މި ބާބުގެ ދަށުން ކުށް ދަރަޖަކުރުމުގައި، މިޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 216 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކަކީ ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން އެއް ކުށެއްކަމުގައި ބެލޭނެއެވެ.	
		(ށ)	މި ބާބުގެ 211 ވަނަ މާއްދާއިން 216 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަދަދު ދަރަޖަކުރުމުގައި، އަންނަނިވި ގޮތުގެ މަތިންނެވެ؛	
			(3)	-/5،000 ރުފިޔާއަށް ވުރެ މަތިވާ އަދި ގިނަވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

42. ޖިނާއީ ކޯޑުން ޤާނޫނުގައި މާނަކޮށްދީފައިވާގޮތުން، ޖިނާއީ ކުށުގެ އެލެމެންޓުތައް ދެނެގަނެވޭނެ ގޮތުގައި ބަޔާންކުރެވިފައި

އޮތީ ކުރުމުގައެވެ. މިގޮތުން އަމަލު ކުރަމުންދާ ޤާނޫނުގެ ޤާނޫނުތަކުގައިވާ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ

ނަންބަރުގައި [illegible] ދީފައިވާ މާނައާއި ކުރިން އަމަލުކުރަމުންދިޔަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] ދީފައިވާ މާނައަކީ އެއް މާނައެކެވެ. [illegible] ހިމެނެއެވެ. އެއީ؛

42.1. އަނެކާއަށް އެކަމުން މަންފާއެއް [illegible] ކަމަކުން ނުވަތަ ސިފައަކުން [illegible] ގެއްލުން؛

42.2. [illegible]؛

42.3. [illegible].

[illegible]

43. އެހެނީ، [illegible]

44. [illegible]

45. މިމައްސަލައިގައި، އިސްލާމް ޝަރީޢަތު [illegible] ނުވަތަ [illegible]، އިސްލާމް ޝަރީޢަތުގެ [illegible]

46. [illegible] 10,000/- ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) [illegible]

47. ދެން [illegible] ސުވާލަކީ، [illegible]؟ [illegible]

[illegible] އެއީ އިސްލާމް ޝަރީޢަތު [illegible]

48. [illegible]

49. [illegible] ‎-/10,000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) [illegible]

ސާބިތު ކޮށްދޭން ޖެހޭނެއެވެ. އިސްތިއުނާފު ޙަސީބު ބުނެފައިވާ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައި ހެކިތަކެއް ނެތްކަމަށެވެ.

ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް ބަލާލަމާ؛

ވައްކަން، ޖޯކުން، މަކަރާއި ހީލަތް، ހިޔާނާތް އަދި ފޭރުން			
ބައްދަލު ކުރުން	210.	(ހ)	އެހެން މީހެއްގެ މުދަލެއް ހަވާލުވެފައިވާ ފަރާތުން އެ މުދަލެއް ކަމާއެކު ހިޔާނާތްތެރިވެއްޖެނަމަ، އެއީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކަމުގައި ބެލޭނެއެވެ:
		(1)	އޭނާގެ އަތުގައި އެ މުދާ ބެހެއްޓީމަށް ނުވަތަ އޭނާ އެ މުދަލުގެ ބެލެހެއްޓުން، އޭނާއާ ހަވާލުކުރީ، އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ބަލަހައްޓާނެކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭތީ ކަމުގައިވާނަމަ؛
		(2)	އޭނާ އެ މުދާ ބެލެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ އެ މުދާ އޭނާގެ އަތުގައި ބެހެއްޓީ އޭނާއާ ބަހައްޓާ އަމާނާތްގައި، އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި، ގަބޫލުކުރެވޭތީ ބަލަހައްޓާނެ ކަމުގައިވާނަމަ.

މިގޮތުގައި ބަޔާން ކުރެވުނު ފަދަ އެއްވެސް ހެކިތަކެއް އޮތްކަން، އިސްތިއުނާފު ޙަސީބު އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށް

ނުކުތް ދެއެވެ.

50. ވީމާ، އިސްތިއުނާފު ޙަސީބު ކުރަ މި މައްސަލައިގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބަޔާން ކުރާ ޖެހުމުގެ ކުރުގެ އަދަދުތަކެވެ. ޖެހުމުގެ މިއަދަދު ފުރިހަމަ ޚިޔާނާތުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ހެޔޮ އަދި އެހެނިހެން ހުށަހެޅުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން ސާބިތުވެއެވެ.

51. މިމައްސަލައިގައި، ހިމެނޭ ފައިސާގެ ޖުމުލަ އަދަދަކީ ޖެހުމުގެ މިއަށް ސާބިތު ކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ އަސާސީ ކަމެއް ނޫނެވެ. އިސްތިއުނާފުގެ ބެންކުން ފައިސާއިން ސަރުކާރު ހޯދައިދިންކަމަށް ވެސް، އެބޭންކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ އިސްތިއުނާފު ޙަސީބުގެ ބަލާލާ ކަމަށް ބުނެވޭއެވެ، އެއްވެސް ފައިސާއެއް އެ ބުނުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ބަލާލާކަމަށް ވެއްޖެ އެވެ، ސަރުކާރު ހޯދައި ނުދެވޭ ބޭރުތަކުގައި އެ ބަލާލާ ކަމަށް ފައިސާއެއް ލިބުނު ކަމެއް ކުރިމަތިލާގޮތަށް

ކުރިން ބުނިހެން އިސްލާމް ޝަރީޢަތުގެ އިންސާފާއެކެވެ. ޖެހުމުގެ ހެކިއިން އިސްލާމް ޝަރީޢަތުގެ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކޮށް ގޮތެއް ނިންމަންޖެހޭ ކަމެކެވެ.

52. ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެހެން ހުކުމުން، ޕްރޮސިކިއުޝަނުން އިސްލާމް ޝަރީޢަތުގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ޖެހުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްލާމް ޝަރީޢަތު ޖެހުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު

53. ފަނޑިޔާރު ހުޖައިރާ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 490/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ބާޠިލުކުރަންޖެހޭފަދަ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް، މިމައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ކަނޑައަޅައި ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު